

Misija Morska zvezda 2030: obnovimo naše oceane in vode*

Kaj so misije EU?

Deloma po navdihu odprave Apollo 11, s katero so na Luni pristali prvi astronauti, misije EU pomenijo zavezanost k reševanju pomembnih družbenih izzivov, kot so:

- boj proti raku,
- prilagajanje podnebnim spremembam,
- življenje v bolj zelenih mestih,
- skrb za zdravje tal za zdravo hrano, ljudi, naravo in podnebje,
- očiščenje in obnova oceanov, morij, obal in rek*.

Vsaka misija EU bo imela svoj časovni okvir in proračun, odvisno od izziva. Misije bodo presegale klasične raziskave in inovacije ter spodbujale inovacije v sektorjih, da se zagotovijo učinkovite rešitve. Imele bodo tudi ključno vlogo pri uresničevanju prednostnih nalog EU, npr. evropskega zelenega dogovora in evropskega akcijskega načrta za boj proti raku.

Vaša udeležba šteje!

Za uresničitev teh misij potrebujemo vašo pomoč. Doslej so Evropski komisiji pri opredeljevanju morebitnih misij pomagali odbori misij, tj. širok nabor strokovnjakov s področja inovacij, raziskav in oblikovanja politik ter iz civilne družbe in strokovnih organizacij. Zdaj je čas za sodelovanje z vami, Evropejci in Evropejkami, da bi bile misije relevantne in bi prinesle resnične spremembe za vse države EU. Skupaj lahko dosežemo veliko več.

---

* Misija Zdravi oceani, morja, obalne in celinske vode.

Misija Morska zvezda 2030: obnovimo naše oceane in vode

Zdrav modri planet je ključnega pomena za našo prihodnost. Oceani, morja ter obalne in celinske vode tvorijo en sam sistem, ki pokriva približno 75 % vse zemeljske površine. So najbogatejši vir biotske raznovrstnosti, podpirajo edinstvene habitate in so z globalno izmenjavo vode, energije in ogljika medsebojno povezani z drugimi sestavinami podnebne sistema. Naši oceani in vode so javno dobro. Vsi – kot posamezniki in skupnost – smo odgovorni za njihovo varstvo in zdravje. Zato moramo spremeniti naš pogled in se zavedati, da imajo vrednost, ki jo je treba stalno obnavljati, in ne izčrpavati.

Vsi ljudje na Zemlji so neposredno ali posredno odvisni od oceanov, morij in celinskih voda. Brez zdravih oceanov in voda življenje na Zemlji preprosto ni mogoče.

© davidclode, starfish. Vir: unsplash.com

Cilj misije je do leta 2030 v celoti odkriti in obnoviti evropske morske in sladkovodne ekosisteme, in sicer z očiščenjem naših morskih in sladkih voda, obnovitvijo njihove bogate biotske raznovrstnosti ter zagotovitvijo trajnostnega in podnebju prijaznega modrega gospodarstva.

Spoznavanje, varstvo in obnova naših oceanov, morij in voda zato spadajo med odločilna prizadevanja našega časa. Povezani vodni sistem je **vir vsega življenja na Zemlji** in od njega je odvisen človeški obstoj na tem planetu. Oceani in vode, ki proizvedejo 50 % kisika na našem planetu, **nam zagotavljajo pitno vodo in zrak, ki ga dihamo**. Prekrivajo približno tri četrtine zemeljske površine in predvsem po njihovi **zaslugi ima človeštvo še vedno stabilno podnebje, ki omogoča življenje**. Dajejo zatočišče **bogati biotski raznovrstnosti** in edinstvenim vrstam. Zagotavljajo nam **hrano, čisto energijo in nova zdravila ter omogočajo preživetje** številnih ljudi v naših skupnostih. Poleg tega skrivajo še številne **neznane čudeže**, ki jih moramo še odkriti.

Vendar v oceanih in vodah puščamo **vse večji odtis**, ki hitro slabša njihovo zdravje in ogroža njihovo sposobnost zagotavljanja številnih osnovnih storitev.

- **Onesnaževanje** škodi vsem delom vodnega kroga, od snega in ledu na alpskih vršacih do dna oceanov.
- Zaradi **človeških dejavnosti**, kot so prelov, netrajnostni turizem in netrajnostna raba zemljišč, vse več vrstam grozi izumrtje.
- **Podnebna kriza, ki jo je povzročil človek**, spreminja stanje oceanov in voda ter njihove kritične funkcije. Oceani absorbirajo okoli četrtino vseh naših emisij CO₂ iz zraka, zaradi česar so bolj kisli in torej manj primerni za bivanje številnih vrst.
- Povišane temperature in taljenje polarnega ledu **spreminjajo oceanske tokove** in upočasnjujejo

© karnaknight, #304705893, 2020. Vir: stock.adobe.com

Zalivski tok, ki v veliki meri prispeva k blagemu podnebjju v Evropi, zadostni količini padavin za zanesljivo kmetijstvo in visokim ribolovnim donosom.

- Že zdaj lahko čutimo posledice z dvigom **morske gladine, hujšimi poplavami in ekstremnimi vremenskimi dogodki**, kot so dolgotrajne suše, ki ogrožajo naše možnosti prežvljanja in zaradi katerih so se številne skupnosti že morale razseliti.

Da bi se ta trend obrnil, Evropska unija predlaga novo misijo. Misijo za spoznavanje, obnovo in varstvo naših oceanov in voda do leta 2030 ter proslavitev najdragocenejšega vira našega planeta – vode, ki je vir življenja.

Poskrbimo, da bodo evropske reke, jezera, morja in oceani zbudili spoštovanje in občudovanje, zavzemajmo se za nova proučevanja z znanostjo, raziskavami in inovacijami, navdušujmo se nad presenetljivimi novimi odkritji in rešitvami. Pomagajte nam zaščititi, kar še imamo, in povrniti izgubljeno. Vodite nas k smiselnim ukrepom in nam pokažite, kako se da z majhnimi vsakodnevnimi odločitvami veliko spremeniti. Vodni krog moramo razumeti kot sistem – od vira do ponora.

Po obliki morske zvezde bo misija obravnavala pet glavnih ciljev. Z njo naj bi **odkrili še neznane skrivnosti** naših oceanov in voda. Njen cilj je tudi **ustaviti onesnaževanje** v oceanih in vodah ter preprečiti, da bi plastični odpadki, kemikalije in druga onesnaževala prišli v reke in morja. Z večjo zaščito, aktivnim ponovnim pogozdovanjem, vračanjem divjine in drugimi sonaravnimi rešitvami bo **obnovila naravo, njeno biotsko raznovrstnost** in degradirane ekosisteme. S spodbujanjem tehnologij za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in ogljično nevtralnih tehnologij, zmanjšanjem emisij iz obstoječih sektorjev in razvojem inovativnih rešitev za zmanjšanje okoljskega odtisa človekovih dejavnosti bo misija pomagala, da **modro gospodarstvo postane bolj trajnostno in podnebjju prijazno**. Za njeno uresničitev se bo Evropska unija oprla na svoje politike in programe. Podpirala bo **nove zamisli, raziskave in inovacije** za razvoj in razširitev rešitev, ki lahko spremenijo način, kako skrbimo za naše modro okolje. Poleg tega bo predlagala **nove modele upravljanja** ter vzpostavila partnerstva z vladami, podjetji, univerzami, civilno družbo in številnimi drugimi akterji za doseganje skupnega cilja.

Toda brez vaše pomoči nam ne bo uspelo. Potrebujemo vas, da skupaj oblikujemo prihodnost naših oceanov, morij, obal, rek in jezer ter poskrbimo za boljšo prihodnost. Želimo si, da postanete del rešitve, da bi bolje razumeli oceane in vode ter spremenili naš način ukrepanja, potrošnje, poslovanja in oblikovanja politik. Potrebujemo vašo pomoč pri oblikovanju rešitev, ki bodo zmanjšale naš ekološki odtis in trajnostno sprostile potencial našega modrega gospodarstva. Postanite akter sprememb v svoji skupnosti. Pomagajte nam obnoviti zdravje našega modrega planeta za bolj trajnostno in modro prihodnost.

Več informacij: obiščite <http://ec.europa.eu/mission-ocean> ali sledite #MissionOcean #EUmissions #HorizonEU v družbenih medijih.